

ת"פ 10259/08 - מדינת ישראל נגד מאיר דרדיק

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 10259-08 מ.י. יחידת תביעות ש"י נ' דרדיק 22 ספטמבר 2014

בפני בעניין: כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ, ס. נשיא מדינת ישראל ע"י יחידת תביעות ש"י

המאשימה

נגד

מאיר דרדיק

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד דניאל מירסקי

גזר דין

העובדות וטיעוני הצדדים

הנאשם, יליד 1960, הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות של עיסוק בעתיקות ללא רישיון, עבירה לפי סעיף 37(ג) לחוק העתיקות התשל"ח-1978 (להלן: חוק העתיקות), ובהחזקת נשק שלא כדין, עבירה לפי סעיף 144 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). על פי כתב האישום הנאשם החזיק בביתו שבקריית ארבע בים 10.2.08 עתיקות שגילה שלא בחפירות על פי חוק העתיקות ואשר לא דיווח על תפיסתן, כולל בין היתר 960 מטבעות, 20 משקולות, פרטי עופרת ומתכת שונים, 39 טבעות, 3 תליונים, חלקי טבעות וחלקי צמידים, חותמות, ראשי חץ, מקלות כחל, חרסים ועוד. כמו כן החזיק הנאשם בביתו במועד האמור תחמושת מסוגים שונים, כולל 250 כדורי 0.22 מ"מ, 120 כדורי 7.62 מ"מ, 20 כדורי 0.3 מ"מ, 4 כדורי 7.62 מ"מ, 6 כדורי 9 מ"מ, שתי מחסניות לנשק מסוג גליל ומחסנית לנשק M-16, פתיל השהייה באורך 4.2 מטר ומצת חבלה להדלקת הפתיל.

הכרעת הדין ניתנה על ידי כב' השופטת א. זיסקינד ששמעה את הראיות. בשל פרישתה הצפויה הועבר התיק אלי לשמיעת הטיעונים לעונש ומתן גזר הדין.

לאור הודעת הצדדים ועמדותיהם לעניין העונש, החלטתי ביום 12.2.14 לשלוח את הנאשם לקבלת תסקיר שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות, מבלי שיש בכך הבעת עמדה לגופו של עניין.

המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם עונש של מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס גבוה ומשמעותי בגובה עשרות אלפי ₪, בנוסף לחילוט המוצגים.

לטענת ב"כ המאשימה הערך המוגן הוא הגנה על העתיקות לאור ערכן ותרומתן למחקר ולתרבות, ועונש מקל אינו מתיישב עם ההגנה על ערך זה. המאשימה ביקשה להשאיר בעינה את הרשעת הנאשם, ולעניין הפגיעה בנאשם שתיגרם כתוצאה מהרשעה צינה כי פגיעה קונקרטיה כתוצאה מהרשעה לא הוכחה די הצורך. באשר לעתיקות שנתפסו, ב"כ המאשימה טענה כי העתיקות הן בבעלות המדינה ועל כן יש להחזירן לידיה.

ב"כ הנאשם טען כי מדובר בעבירות שאינן חמורות. לטענתו קיימים קשיים בחוק העתיקות לא ברור כיצד היה על הנאשם למלא את חובת הדיווח על העתיקות, ואילו הנאשם דיווחה היה יכול להמשיך ולהחזיק בעתיקות ברשותו. הסניגור ציין כי רמת הענישה נמוכה ומאפשרת הימנעות מהרשעה גם כאשר מדובר בעבירות חמורות יותר כגון איבוד נשק. הוא התייחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לעובדה שהנאשם הוא המפרנס את משפחתו, לנסיבות אישיות שונות ולזמן הרב שעבר מאז ביצוע העבירה. הוא ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע מהרשעת הנאשם.

בנוסף ציין ב"ב הנאשם כי המותב ששמע את התיק, כב' השופטת זיסקינד, הביעה באופן מרומז את דעתה באשר לעונש הראוי בכך שקבעה כי יש לשקול בכובד ראש את העניין ההרשעה, ויש חשיבות לכך כאשר מדובר בשופט שבפניו התנהלו ההוכחות

חוות דעת, תסקירים וראיות

הנאשם נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות.

שירות המבחן הגיש תסקיר לגבי הנאשם. התסקיר חיובי בעיקרו. עולה ממנו כי הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי ומפרנס את משפחתו. הנאשם מתמודד עם מצבו של אחד מילדיו בנושא שלא אפרט מטעמי צנעת הפרט. הנאשם הביע חשש שהרשעתו בדין עלולה להביא לפיטוריו מעבודתו ואבדן מקור פרנסתו. מאחר שמדובר בעבירה ראשונה ויחידה המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעת הנאשם ולהטיל עליו של"צ בהיקף נרחב של 250 שעות.

במסגרת הטעוניהם לעונש הוגש מכתב ממעסיקו של הנאשם, בו צויין כי הנאשם עובד אצלו למעלה מעשרים וחמש שנה, כי הם עובדים במשרדי ממשלה ובמקומות ציבוריים שונים וכי הרישום הפלילי עלול לפגוע בפרנסתו של הנאשם.

מתחם הענישה ההולם

מבחינת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אין מדובר במקרה זה בנסיבות חמורות במיוחד. הנאשם החזיק אמנם בכמות לא קטנה של כדורים מסוגים שונים, אולם מדובר בכדורים בלבד, בחלק מהמקרים בודדים, ללא נשק שבאמצעותו ניתן להשתמש בהם. לא נטען לנסיבות חמורות שבהן השיג הנאשם את הנשק, וכן לא נטען כי הנאשם התכוון לעשות שימוש כלשהו בנשק או שקיימת סכנה קונקרטיה של זליגת התחמושת לגורמים עוינים כלשהם. גם בנוגע

לעתיקות לא נטענו נסיבות מחמירות כלשהן. לא הובאו ראיות בנוגע לערך כספי, היסטורי או תרבותי מיוחד של העתיקות.

הצדדים לא טענו למתחם ענישה מסויים. אני מביאה בחשבון את הסכנה לשלום הציבור הנובעת מעבירת הנשק, ואת הצורך בשמירה על העתיקות וניהול החזקתם על ידי הרשויות המוסמכות לכך. לאור האמור אני סבורה שהמתחם לעבירת העתיקות נע בין עונש קל של התחייבות, שיכול להיות אף ללא הרשעה, לבין מאסר קצר בעבודות שירות. לגבי עבירת הנשק מתחם הענישה נע בין של"צ ללא הרשעה לבין מאסר קצר.

באשר ליחס שבין המתחמים לעבירות השונות, מדובר בשתי עבירות שונות שכל אחת מהן עומדת לעצמה. עם זאת, מאחר שבוצעו על ידי הנאשם באותם מועדים, נחקרו יחד והנאשם נדון עליהן בכתב אישום אחד כמקשה אחת, אני סבורה שניתן בהתאם לסעיף 40 יג(ב) לחוק העונשין לגזור על הנאשם עונש אחד.

העונש הראוי במקרה זה

אני סבורה שהעונש שהיה ראוי מלכתחילה מצוי במתחם הבינוני - נמוך של מתחם הענישה בכל אחת מהעבירות. כאשר מחד גיסא מדובר בהחזקת מספר גדול של פריטים (הן הנשק והן העתיקות), ומאידך גיסא אין נסיבות מחמירות ספציפיות, כפי שפירטתי לעיל. אולם הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה מטות את הכף לכיוון המקל.

אמנם הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות, לא הודה ולא נטל אחריות. אולם כנגד זאת עומדים שורה של שיקולים מקלים: בראש ובראשונה מדובר בזמן הרב שעבר מאז ביצוע העבירות. העבירות נשוא כתב האישום בוצעו בשנת 2008 ובחודש דצמבר אותה שנה הוגש כתב האישום. הדיון בתיק התעכב מטעמים שאינם קשורים בצדדים. העובדה שעבר זמן כה ממושך מאז ביצוע העבירות היא נסיבה שיש לייחס לה משקל של ממש. בנוסף, מדובר בתיק יחיד ובמעורבות פלילית יחידה של הנאשם, וכן קיימות נסיבות אישיות כמפורט בתסקיר ובטיעוני ב"כ הנאשם.

שאלת ההרשעה

באשר להרשעה, כידוע הכלל הוא הרשעה בפלילים וההימנעות מהרשעה מהווה חריג. במקרה זה, לנאשם מיוחסות עבירות משני סוגים שונים, הן עבירות העתיקות והן החזקת הנשק. הנאשם ניהל הוכחות ולא נטל אחריות. הנאשם החזיק פריטים רבים מכל סוג, הן העתיקות והן התחמושת. הנאשם טען לנזק שייגרם לו כתוצאה מהרשעתו בדיון, אולם פגיעה כזאת לא הוכחה די הצורך. הנאשם מועסק בעבודות גינן על ידי מעסיק פרטי. על פי טיבה של עבודה זו היא אינה אמורה להיפגע כתוצאה מהרשעת הנאשם. המכתב שהוצג מאת מעסיקו של הנאשם הוא כללי וסתמי. לאור האמור אני סבורה שאין עילה לביטול הרשעת הנאשם.

החילוט

המאשימה ביקשה להפקיד את הדין בעניין חילוט העתיקות מן הטעונונים לעונש, מאחר שלא היתה ערוכה לדין זה. לאחר שסירבתי לכך ביקשה לחלט את הטענות שכן על פי דין העתיקות הן בבעלות המדינה. ב"כ הנאשם התנגד וביקש להחזיר לידי את התפוסים שנתפסו בחקירה, כולל עתיקות ותפוסים נוספים. הוא טען כי אספנים רבים מורשים להחזיק באוספי עתיקות, וכי הנאשם הגיש בקשה להכיר בו כאספן וטרם נענה.

סעיפים 34, 36 ו-37 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: פקודת מעצר וחיפוש) מסמיכים את בית המשפט להורות מה ייעשה בחפצים שנתפסו בשל חשד שנעשתה בהם עבירה, בין שהוגשו לבית המשפט כראיה ובין אם לאו.

חוק העתיקות אינו דן במפורש בסמכות החילוט של עתיקות בכלל, ובמסגרת הליכים פליליים בפרט. חוק העתיקות אינו בגדר חוק מיוחד לעומת פקודת מעצר וחיפוש, שכן הוא אינו דן כלל בנושאים אלו. מה גם שסעיף 45 לחוק העתיקות קובע כי "חוק זה בא להוסיף על חיובים שהוטלו וסמכויות שהוענקו בחיקוקים אחרים ולא לגרוע מהם".

לאור האמור אני סבורה כי קיימת סמכות להורות על חילוט העתיקות והנשק המפורטים בכתב האישום, בהיותם תפוסים שבוצעה בהם עבירה, ואני מורה על חילוטם. אין בכך כדי למנוע מהצדדים אפשרות להגיע להסכמות אחרות, וכן ליתן לנאשם אישור של הרשויות המוסמכות לכך להחזיק בעתיקות כאוסף.

לאור כל האמור אני דנה את הנאשם לעונש כדלהלן:

1. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות שיבוצע בהתאם להמלצת שירות המבחן.
2. מאסר על תנאי לשלושה חודשים למשך שלוש שנים על העבירות בהן הורשע הנאשם וכן על כל עבירה על חוק העתיקות.
3. התפוסים המפורטים בכתב האישום יחולטו, בכפוף לכך שהצדדים יוכלו להסכים על החזרת המוצגים או חלקם, וכן ניתן יהיה לאשר לנאשם להחזיק בעתיקות כאוסף או בכל מעמד חוקי אחר.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום.

עיקרי גזר הדין הוקראו במעמד הצדדים. המזכירות תשלח את גזר הדין המלא לצדדים.

ניתן היום, כ"ז אלול תשע"ד, 22 ספטמבר 2014.